

"Inloophuis voor mensen met beginnende dementie én hun naasten."

Ondernemingsplan Odensehuis Zuidwest Drenthe

Versie 2.1 opgesteld d.d. 1 januari 2019

INHOUDSOPGAVE

Pagina

VOORAF	3
1. INLEIDING	4
2. MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN	5
3. UIT DE PRAKTIJK BLIJKT	6
4. DOELGROEPEN EN GEBRUIK, MET VERWACHTE BEZOEKERSAANTALLEN	7
5. DRAAGVLAK	11
6. ORGANISATIE, WERKWIJZE EN SAMENWERKINGEN	12
7. HUISVESTING	15
8. FASERING EN PLANNING	16
9. BEGROTING EN FINANCIERING, TOEKOMSTIGE FINANCIERING	17

"Het Odensehuis Zuidwest Drenthe streeft naar een start in 2019 door het huren van een (een gedeelte) van passend vastgoed. Dit ontmoetingsproject is en wordt opgestart met een aantal wisselende vrijwilligers."

Vooraf

Goede kennissen van ons raakten jaren geleden betrokken bij een echtpaar waarvan er één, midden 50, de diagnose dementie kreeg. Verbijstering en ongeloof troffen hen want tot dan toe kenden ze dementie alleen als een ziekte bij ouderen uit de buurt. In het verleden werkten ze als activiteiten- en zorgbegeleiders in onder meer verpleeg- en verzorgingshuizen op PG-afdelingen (voor mensen met dementie). De missie luidde kortweg: *“Niet loslaten, maar anders vasthouden”*.

De emotie werd afgewisseld met gedachten waarmee de vrienden het meeste geholpen zouden zijn om de zorg naar eigen wens en met mensen uit hun eigen omgeving vorm te geven. Ze verdiepten zich onder andere in de regeling voor PGB, het persoonsgebonden budget.

Een paar jaar geleden raakten ze betrokken bij een alleenwonende, begin 80, die verhuisd was en geen ordening kreeg in haar administratie en dagelijkse zaken. Ze zouden een keer komen helpen, maar dat werd 1½ jaar lang een dag in de week samen door de post en de achterop geraakte administratie lopen en alles wat zich aan dagelijkse besommeringen aandiende meteen mee oplossen. Het organisatie- en relativeringsvermogen van hun buurtgenoot waren niet meer van het hoge genuanceerde niveau, zoals ze dat van vroeger kenden tijdens mooie ontmoetingen.

Deze ideeën over een plek waar mensen elkaar ontmoeten, steunen en versterken in ieders zelfredzaamheid en zelfstandigheid, betekenisvolle, ‘voedende’ activiteiten met elkaar ondernemen en waar ook naastbetrokkenen wezenlijk deel van het geheel uitmaken, vatten bij ons vlam met de gedachte dat daarmee een opname in een verpleeghuis tenminste uitgesteld kon worden. We willen daarom nu een inloophuis gaan opzetten voor thuiswonende mensen met beginnende dementie en hun naasten, een ‘Odensehuis’.

Toen we een ‘Odensehuis’ in Groningen bezochten, was het ons duidelijk dat dit ‘concept’ op ons pad kwam om ook in Meppel een Odensehuis te initiëren. Een inloophuis waar in een ongedwongen en informele sfeer advies en ondersteuning wordt geboden aan de deelnemers (mensen met beginnende dementie en hun naasten, maar ook anderszins gediagnostiseerde mensen) lijkt het beste te gedijen wanneer het steunt op de inbreng van de deelnemers zelf. Dat sprak ons van de Odensehuizen in het bijzonder aan, omdat we geloven in de eigen kracht van mensen zelf, los van de formele zorgketens en los van formele regelingen.

De grote meerwaarde ligt in de kracht van het zelf en met elkaar doen. In ons Odensehuis kunnen mensen zich ontspannen en zonder haast. Dát is de sfeer die deelnemers straks zullen aantreffen hun lokaal Odensehuis:

*‘...een plek waar je thuiskomt, jezelf mag zijn, waar je je prettig,
nuttig, gezien en begrepen voelt’*

1. INLEIDING

Het Odensehuis Zuidwest Drenthe in Meppel is een burgerinitiatief van mensen, die aan den lijve ervaren hebben dat er grote behoefte is aan een laagdrempelig inloophuis voor ontmoeting, activiteiten, informatie en advies voor mensen met beginnende dementie en hun naasten. Juist ook in een fase waarin gesignaleerd wordt dat er iets niet pluis is met het geheugen en met het vermogen om te ordenen en organiseren.

De initiatiefnemers constateerden dat er mensen tussen wal en schip raken die geen gebruik maken van de bestaande voorzieningen voor mensen met dementie. In het Odensehuis in Meppel willen we mensen met beginnende dementie stimuleren hun zelfstandigheid te behouden. We nemen iedereen serieus en bejegenen menswaardig. De deelnemers zoeken in het Odensehuis een plek waar ze anderen in dezelfde situatie treffen om ervaringen te delen, waar ze elkaar kunnen versterken in hun kracht, kwaliteiten en vermogen om zelf de regie over hun leven te blijven voeren, en waar ze een volwaardige plaats in de maatschappij innemen doordat ze er een rol van betekenis hebben. Dat biedt houvast en perspectief en maakt dat ook mensen met dementie er gewoon bij horen.

Een dergelijke plek is er in Meppel e.o. niet. Met een Odensehuis willen we deze lacune dichten. De drijfveer van de initiatiefnemers is de overtuiging dat mensen met dementie langer gezond en zelfredzaam thuis kunnen blijven wonen als zij een plek hebben waar ze in hun eigen tempo en naar eigen vermogen meedoen en meetellen in de maatschappij waar ze gewaardeerd en aangesproken worden op wat ze kunnen. En waar naasten op verhaal kunnen komen en anderen kunnen ontmoeten.

In het Odensehuis heeft in principe iedereen een taak, afgestemd op de interesse en vermogen. We spreken dan ook van een 'deelnemersorganisatie'¹⁾, met elkaar houden we de organisatie draaiende. Vrijwilligers en een betaalde kracht faciliteren deelnemers en hun organisatie.

Vanaf 2014 zien gemeenten in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zich voor de taak gesteld mensen met dementie en ouderen te ondersteunen bij de zelfredzaamheid van burgers. De gemeenten kunnen een beroep doen op de samenleving om zelf initiatieven te ontplooiën. Het Odensehuis biedt de gemeenten een innovatief project in het sociaal domein 'Meedoen naar vermogen' op de beleidsterreinen dagbesteding en mantelzorgondersteuning. Door zich te verbinden aan ons Odensehuis kunnen de gemeenten zich verzekerd weten van het waarmaken van een deel van haar opdracht.

We hechten eraan stil te staan bij 3 begrippen die worden gebruikt als we praten over dementie.

1. Als het gaat over mensen met dementie en betrokkenen spreekt de WMO van 'kwetsbare burgers'. Daarmee wordt recht gedaan aan wat deze mensen overkomt. Het begrip 'kwetsbaar' biedt ons echter onvoldoende handelingsperspectief. Daarom gebruiken we deze term niet. Odensehuis Zuidwest Drenthe spreekt mensen aan op hoe ze hun **kwetsbaarheid kunnen overwinnen**. Bij ons gaat het niet om zorg- of dienstverlening, maar om het samen zoeken naar en vinden van mogelijkheden die de eigen kracht versterken en mensen er in de maatschappij bij laten horen.

2. 'Naasten' zijn in de eerste plaats: partner, kinderen, familie, vrienden, kennissen, burens en betrokken vrijwilligers²⁾. Vanuit dat perspectief kijken we naar hen. Vanwege hun verwantschap hebben ze de zorg voor degene die hen dierbaar is, zoals dat in elke relatie gebruikelijk is. Het feit dat dementie in het spel is, maakt **de relatie bijzonder en ingrijpend** en de zorg nodig. Echter, in Odensehuizen is 'mantelzorgverlening' niet de invalshoek bij de benadering omdat dit gedacht is vanuit de zorgverlening, maar spreken we van 'naasten'.

3. Vanuit diezelfde mensgerichte invalshoek biedt het Odensehuis een plek voor ontmoeting, een ruimte die inspireert en mogelijk maakt wat de deelnemers wensen. Met opzet gebruiken we niet het begrip 'voorziening'. Zo vermijden we de indruk dat het zou gaan om een onderdeel van het reguliere zorgaanbod. Het moge evident zijn dat ons Odensehuis in de zorg voor mensen met dementie **een belangrijke schakel vooraan in de keten** is, zo wordt de 0de lijn toegevoegd.

¹⁾ Deelnemers zijn mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie én hun naasten.

²⁾ Wanneer een vrijwilliger uit de thuissituatie een deelnemer begeleidt, noemen we deze een naaste.

2. MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN

In het Odensehuis komen mensen met geheugenverlies en (beginnende) dementie op een moment dat zij zelf kiezen. Het is belangrijk dat ook zij een leven leiden waarbij ze gelijkwaardig en geaccepteerd in de samenleving meedoen en waaraan zij ondanks de beperking van hun ziekte een zinvolle bijdrage kunnen leveren.

Een Odensehuis gaat uit van de eigen regie van de deelnemers. Kernwaarden zijn: zelforganisatie, autonomie, empowerment, eigen kracht, waardigheid, respect, vrijheid, openheid en flexibiliteit.

Missie

Het Odensehuis in Meppel geeft invulling aan een samenleving, waarin mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie een waardevolle plaats innemen en zolang mogelijk thuis wonen. Dit wordt gerealiseerd door het bieden van een inloophuis **van, voor en door** mensen met geheugenverlies, dementie, en hun naasten.

Visie

Odensehuis Zuidwest Drenthe:

- draagt eraan bij dat mensen met (beginnende) dementie, ongeacht hun leeftijd, zolang mogelijk thuis kunnen leven en een actieve, zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving. Zij voeren zolang mogelijk zelf de regie over hun leven, kunnen anticiperen op het verloop van hun ziekte, werken aan de opbouw van een sociaal netwerk en vragen hulp aan naasten.
- biedt mentale steun aan naasten om de zorg voor hun dierbare met dementie op een eigen manier vorm te geven.
- voorziet als burgerinitiatief en deelnemersorganisatie in een behoefte in de samenleving, waarin de zorg voor mensen met geheugenverlies en dementie steeds meer door naasten en vrijwilligers gedragen wordt en steeds minder intramuraal plaats vindt.

De missie en visie worden uitgewerkt in de doelstellingen, werkwijze en organisatie van het Odensehuis. Doelstellingen of de werkwijze en organisatie wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Doelstellingen

- ✓ Het Odensehuis biedt een ontmoetingsplek voor thuiswonende mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie, en voor al hun naasten. Uitdrukkelijk noemen we hier ook mensen, die op jonge leeftijd met beginnende dementie te maken hebben, en hun naasten.
- ✓ Mensen worden gewaardeerd en gerespecteerd om hun mogelijkheden en kwaliteiten. We zien mensen om wie ze zijn en niet om wat ze hebben. De sfeer en het activiteitenaanbod zijn zodanig dat men zich nuttig, gezien en begrepen voelt.
- ✓ Niets moet en veel mag. In een informele, veilige omgeving mag iedereen zich thuis voelen en zijn zoals die is. Respect, erkenning, veiligheid, structuur en rust zijn kernwaarden.
- ✓ In het contact gaat het niet om ziektebeelden of symptomen, maar om ontmoeting met de mens als geheel, in al zijn/haar facetten. Ieders kwaliteiten worden aangesproken. Zo kan er bijvoorbeeld een gesprek ontstaan over hoe het leven met dementie eruitziet en welke (individuele) ontwikkelingen er mogelijk zijn.
- ✓ Odensehuis Zuideinde wil een bijdrage leveren aan de verbetering van de maatschappelijke positie, het maatschappelijk taboe op dementie doorbreken en de eigenwaarde/waardigheid van mensen met dementie vergroten.
- ✓ Het Odensehuis streeft na, dat mensen met dementie beter zichtbaar zijn in de buurt waar zij wonen en dat buurtgenoten, familie en vrienden dementie leren herkennen, begrijpen en accepteren.
- ✓

“Organiseer je eigen leven zelf en laat anderen er iets omheen organiseren”

3. UIT DE PRAKTIJK BLIJKT

Preventie en vroegsignalering

Mensen met dementie en naasten moeten zonder afspraak, indicatie of diagnose gebruik kunnen maken van expertise, ervaringsdeskundigheid en steun als ze vragen hebben over geheugenproblemen en/of dementie.

Laagdrempelige inloop-en informatiecentra bieden deze mogelijkheid. Als dat nodig is, wordt men voorbereid op een diagnose. Mensen leren met de diagnose leven en krijgen praktische adviezen en ondersteuning van lotgenoten, vrijwilligers en een enkele beroepskracht.

De nadruk ligt op openheid, het stimuleren van hulp zoeken, het beantwoorden van vragen, ondersteuning bieden en indien nodig toeleiding naar een diagnostisch traject. Juist in de beginfase van twijfel, 'een niet-pluis gevoel' of in de fase waarin net een diagnose is gesteld, is het plezierig dat je zonder indicatiestelling of voorwaarden ergens terecht kunt.

Delen van ondersteuning en zorg

Naasten komen in het Odensehuis Zuidwest Drenthe regelmatig bij elkaar om elkaar te ondersteunen en ervaringen uit te wisselen. Hoewel naasten over het algemeen een actieve bijdrage leveren, biedt het Odensehuis ook een vorm van 'respijtzorg', neemt de zorg van de naaste even over. Mensen met dementie komen meestal meerdere dagdelen per week naar het Odensehuis. De naaste is daar niet altijd bij, zij gaan ook wel samen op stap.

De ervaring leert dat mensen met dementie en naasten vrienden kwijtraken, maar binnen het Odensehuis nieuwe vrienden krijgen. Door de onderlinge support en ondersteuning bouwen ze aan een nieuw netwerk. Vrijwilligers en buurtbewoners leveren hieraan ook een belangrijke bijdrage. Een Odensehuis raakt verankerd in de buurt waar het is gevestigd. Vrijwilligers, burens en stagiaires brengen met hun verhalen en bijdragen de samenleving in het huis.

De focus in het Odensehuis ligt op het versterken van de informele ondersteuning en zorg. De ervaring in het Odensehuis wijst erop dat hierdoor later en minder een beroep wordt gedaan op formele welzijn en zorg.

Het Odensehuis stelt de combinatie van zelfzorg en mantelzorg centraal: mensen met dementie zorgen zolang mogelijk voor zichzelf, waar nodig met ondersteuning van familie, vrienden, burens en kennissen.

Enkele "Odensehuis" citaten

- *Een plek waar ik me 'thuis' voel. Geen uitleg naar anderen over hoe je je voelt, iedereen snapt je. Dat geeft je steun, gezelligheid;*
- *Een plek waar je open kunt zijn/zeggen wat je dwars zit. Maar zeker ook een plek waar je heel veel voor terug krijgt: positief, warmte, een opsteker om weer door te gaan, kortom een plek die er voor iedereen zou moeten zijn;*
- *Mijn partner vindt het geweldig om hier te zijn, wil het niet willen missen, de gezelligheid en nieuwe vriendschap, ook als mantelzorger een stuk ontspanning! Echt een mooie openbaring!*
- *Het is prachtig om Odensehuis vrijwilliger te zijn, veel genoegdoening, super!*

4. DOELGROEPEN EN GEBRUIK, MET VERWACHTE BEZOEKERSAANTALLEN

Doelgroepen

Ons toekomstige Odensehuis wordt een inloophuis voor mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie en hun naasten. Het is een organisatie van, voor en door mensen met dementie en hun naasten. In de praktijk van Odensehuizen elders in het land blijkt dat vooral mensen die in een vroeg stadium met dementie geconfronteerd worden en hun familieleden gebruik maken van een Odensehuis. Dit geldt ook voor mensen die op relatief jonge leeftijd met dementie geconfronteerd worden.

Dementie kan verschillende oorzaken en uitingsvormen hebben. Het is een complexe ziekte met gevolgen op veel gebieden. Bij dementie worden verschillende hersenfuncties aangetast, waaronder opslag van nieuwe informatie, oriëntatie, organisatievermogen en coördinatie. Dit heeft grote gevolgen voor het dagelijks handelen van mensen met dementie en voor mensen in hun omgeving. Mensen met een niet-pluis-gevoel of beginnende dementie – en hun naasten – worden geconfronteerd met een enorme inbreuk op hun leven wanneer zij merken dat het gebruikelijk functioneren minder wordt.

Spanningen binnen de relatie/het gezin, uitzichtloosheid en sociaal isolement zijn veel voorkomende problemen. Zij raken hun houvast kwijt, de grip op het leven. Het perspectief op het leven komt in een ander daglicht te staan. Ze beschikken vaak onvoldoende over de juiste informatie en hebben moeite om goed om te gaan met de wetenschap van hun ziekte. De belasting voor de naasten is doorgaans groot en neemt toe met het verloop van de ziekte. Er heerst nog altijd een taboe op dementie, waardoor men de neiging heeft de ziekte of het geheugenverlies te camoufleren. Uit kwalitatief onderzoek blijkt dat de behoefte aan waardering en zich betekenisvol te voelen bij mensen met een niet-pluis-gevoel een grote behoefte is. Dit aspect staat meer centraal voor hen dan bijvoorbeeld verlies van cognitie.

Juist de fase vóór een diagnose en de 1^e fase erna stelt de samenleving voor een grote uitdaging. Hoe wordt het voor deze mensen mogelijk om mee te blijven doen aan de samenleving en zolang mogelijk verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gezondheid? Hoe geven we ze de gelegenheid om van betekenis te zijn voor henzelf en voor anderen? Een Odensehuis vult de lacune tussen de fase van vermoeden en diagnosestelling van dementie en de latere gevraagde dan wel geboden professionele ondersteuning.

Doelgroepen van het Odensehuis Zuidwest Drenthe:

- mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie die thuis wonen; met speciaal aandacht voor jonge mensen met beginnende dementie
- naasten van mensen met beginnende dementie (familie, vrienden, kennissen, burens)

Bovenstaande groepen noemen we de deelnemers; voorts behoren tot de doelgroepen

- vrijwilligers en buurtbewoners
- stagiaires
- mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie

Mensen met beginnende dementie hebben vaak veel vragen en kunnen onzeker zijn over wat ze te wachten staat. De inloop-en informatiefunctie biedt hen een laagdrempelige mogelijkheid om binnen te lopen en een eerste stap te zetten in het proces van erkenning en acceptatie.

Een Odensehuis is een organisatie van, voor en door betrokkenen. Het doet een beroep op het zelf-organiserend vermogen van de deelnemers. Het kan voorkomen dat mensen met geheugenklachten als vrijwilliger binnen komen en later als deelnemer een andere rol innemen.

In Odensehuis Zuidwest Drenthe zal cultuursensitief gewerkt worden, d.w.z. dat we zullen werken vanuit het besef dat gedachten en beleving gekleurd worden door de eigen culturele wortels. Herkenning vinden bij anderen met dezelfde culturele achtergrond geeft vertrouwen en maakt dat men zich thuis voelt. Dat geldt in Odensehuis Zuidwest Drenthe zowel voor mensen met een niet-lokale achtergrond alsook voor andere (zichtbare en onzichtbare) verschillen. Daarom streven we naar diversiteit in de culturele en maatschappelijke achtergronden van vrijwilligers.

Om diversiteit in het Odensehuis uit te voeren, zal hierop gefocust worden als een integraal onderdeel van de organisatie. Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen mensen ongeacht hun achtergrond. Uitgangspunt is dat diversiteit geen belemmering vormt, maar een meerwaarde is, een basiskenmerk van de organisatie, buurt, samenleving. Activiteiten worden zodanig vormgegeven, dat iedereen kan deelnemen.

➤ **Jonge mensen met beginnende dementie**

Naast voornoemde geldt voor jonge mensen met dementie dat ze vaak met functioneringsproblemen uit het arbeidsproces zijn geraakt. Deelnemen aan een Odensehuis kan weer een betekenisvolle invulling van de dag bieden. Juist omdat in een Odensehuis mensen van verschillende leeftijden actief zijn, zal de setting jonge mensen met dementie aanspreken. De vraaggerichte werkwijze maakt het mogelijk om activiteiten te ondernemen die aansluiten bij de beleavingswereld van mensen in verschillende leeftijdscategorieën.

➤ **Naasten**

Odensehuizen zijn er uitdrukkelijk ook voor naasten. Zij kunnen aan alle activiteiten meedoen en ook van hen wordt deelname aan het draaiende houden van de deelnemersorganisatie verwacht, ieder op z'n eigen wijze. Een Odensehuis biedt hen ontmoeting met anderen in dezelfde situatie, (h)erkenning, nieuwe contacten, ontspanning, informatie en training. Waarbij het uitgangspunt geldt: niets moet, veel mag. Naasten bepalen zelf op welke wijze ze er gebruik van willen maken.

Soms komen eerst alleen de naasten binnen, later gevolgd door de persoon met dementie. Soms wil iemand absoluut niet naar het Odensehuis, gevoed door het beeld over de reguliere dagbesteding met als achterland een opname in gedachte.

Dit kan zowel bij de persoon met beginnende dementie als bij de naaste een rol spelen in de afwijzing. Soms komt de naaste alleen voor bijvoorbeeld de naastengroep of een creatieve activiteit om even op adem te komen. Naasten hebben veelal behoefte aan informatie, ondersteuning en respijtzorg die direct beschikbaar is als dat nodig of gewenst is.

Het open karakter van een Odensehuis leidt ertoe dat ook andere familieleden dan degene die de eerste zorg geeft, betrokken zijn bij het Odensehuis, evenals vrienden, kennissen en buren van mensen met dementie. Iedere naaste is welkom en kan altijd mee-eten en meedoen. Zeker bij bijzondere bijeenkomsten zal dit regelmatig gebeuren.

➤ **Vrijwilligers en buurtbewoners**

Naast direct betrokkenen zijn in het Odensehuis vrijwilligers en buurtbewoners actief. Zonder hen zou het Odensehuis niet kunnen bestaan. Zij leveren een grote bijdrage aan alle voorkomende werkzaamheden, bijvoorbeeld in de rol van gastvrouw/gastheer, verzorgen van of ondersteunen bij activiteiten, administratieve ondersteuning en PR. Vrijwilligers uit de zorgsector leren bij ons in het Odensehuis te 'ont' - zorgen op de manier zoals ze dat in de zorgsector gewend waren. Buurtbewoners komen graag een handje helpen en hebben daarnaast nog een signalerende of ondersteunende rol in de wijk, ook buiten de openingstijden van het Odensehuis.

➤ **Stagiaires**

Door de werkwijze en attitude die van iedere betrokkene wordt verwacht – een respectvolle omgang met mensen met dementie en ondersteunende rol bij het vormgeven van iemands eigen grip op het leven- is het Odensehuis een belangrijke leerplek voor stagiaires uit de welzijnssector, variërend van Helpende Welzijn, Sociaal Pedagogisch Werk, Culturele en Maatschappelijk Vorming of studenten (Toegepaste) Psychologie. Het Odensehuis biedt hen de mogelijkheid om mensen in hun kracht te versterken door de ondersteuning te bieden die uitgaat van de vraag van mensen met dementie en hun naasten. Stagiaires uit de zorgsector zullen minder snel komen, omdat er weinig zorghandelingen te verrichten zijn.

Ontwikkelen van een deelnemersorganisatie

Het Odensehuis draait op de inzet en betrokkenheid van deelnemers; vrijwilligers en betaalde krachten zijn faciliterend aan hen. Niet iedere deelnemer is in de beginfase in staat om actief betrokken te zijn. De organisatie zal zo opgezet worden dat meer kwetsbare of niet-actief betrokken mensen uit de deelnemersgroep later gemakkelijk kunnen aansluiten.

Het zelf-organiserend vermogen van deelnemers groeit wanneer initiatiefnemers, vrijwilligers en deelnemers vertrouwen ontwikkelen in elkaar en de mensen waarmee ze samenwerken. Het vóórleven van het principe van halen en brengen, wederkerigheid, is van cruciaal belang. Er zal gewerkt worden aan het creëren van een 'sense of belonging', het gevoel ergens bij te horen. Dat maakt dat deelnemers een Odensehuis als hun 2^e thuis beleven.

Eenmaal aangehaakte deelnemers zullen het gevoel hebben dat zij erbij horen en dat hun inbreng ertoe doet. Ze mogen zich op hun gemak voelen bij de mensen om zich heen en niet het idee hebben dat ze iets moeten of juist iets niet mogen. In het algemeen geldt dat mensen zich gezien, gehoord en gekend willen weten. Voor mensen met dementie is dit een extra issue, omdat zij geleidelijk aan de grip op hun leven verliezen met de daarbij tot dan toe behorende rol/functie die ze vervulden in de maatschappij. In de Odensehuizen hangen van de deelnemers en vrijwilligers portretfoto's met hun naam. Als nieuwe deelnemers het gevoel hebben dat ze erbij horen, geven ze dit vaak aan doordat zij ook met hun portretfoto aanwezig willen zijn. Meestal gebeurt dit na ongeveer een maand. Deze portretten fungeren als een herkenbaar 'smoelenboek'.

In de kennismakingsperiode van een nieuwe deelnemer oriënteert hij/zij zich op deelname aan de activiteiten en de mogelijkheden die er zijn om te participeren in een Odensehuis. De coördinator en een mede-deelnemer voeren hierover een gesprek met de nieuwe deelnemer. Uitgangspunt hierbij is dat deelnemers de eigen regie voeren en greep houden op het eigen leven. Actief deelnemen in het Odensehuis kan betekenisvol zijn om (nieuwe) zingeving in het leven te ervaren. Afhankelijk van de mogelijkheden van deelnemers zal dit variëren van (met ondersteuning) 'voordoen', 'samen doen' of 'zelf doen'. Op deze manier kunnen veel deelnemers meedoen en ontdekken ze nieuwe doelen voor zichzelf. Dit biedt deelnemers weer perspectief.

In de opbouwfase van de deelnemersorganisatie vindt er regelmatig overleg plaats met de betrokken deelnemers. Dit overleg groeit na verloop van tijd uit tot een maandelijks deelnemersoverleg. Alle deelnemers zullen worden uitgenodigd om hieraan deel te nemen. Op deze bijeenkomsten kijken we terug naar de afgelopen periode, wat ging goed en wat kan beter, en vooruit naar de komende tijd. Op de agenda staan onderwerpen als de dagelijkse organisatie van het huis, de activiteiten, de werving en voorlichting, de inrichting van het huis, contacten met burens en de buurt, samenwerking met externe organisaties en de ontwikkeling van netwerken, alsook het beschikbare budget.

Een Odensehuis is niet voor iedereen geschikt

De open en vrije werkwijze is minder geschikt voor mensen die nauwelijks kunnen communiceren, actief deelnemen of contact kunnen maken met anderen. Uitzondering hierop zijn mensen met dementie die lange tijd deelnemer zijn (tenminste één jaar). Doordat zij vertrouwd zijn met de mensen en de gebruiken in een Odensehuis lukt het hen met ondersteuning van andere deelnemers of naasten veelal toch om betrokken te zijn bij het geheel. De open deur van een Odensehuis maakt dat mensen vrij in en uit kunnen lopen. Soms is het nodig dat er iemand meekomt die mee kan lopen als een deelnemer weg wil en dat alleen niet meer vertrouwd is.

Mensen die qua persoonlijkheid meer behoefte hebben aan een gestructureerde aanpak met een groot aanbod-gericht aspect, zullen zich minder aangesproken voelen door de werkwijze in een Odensehuis. Een Odensehuis streeft naar een 2^e thuis te zijn. Net als thuis wordt er geen medische zorg in de vorm van verpleging of verzorging verleend; indien een deelnemer deze zorg nodig heeft, dient hij/zij dit zelf –of zijn/haar naaste– te organiseren en mee te laten komen.

Een Odensehuis biedt een veilige en ontspannen plek voor iedereen. Om de veiligheid te garanderen worden er huisregels en een integriteitsbeleid gehanteerd, die voor iedereen gelden. Gedrag dat de veiligheid voor anderen in gevaar brengt, hinderlijk of ongewenst gedrag, kan leiden tot het beëindigen van de deelname. De coördinator heeft hierin de beslissingsbevoegdheid.

Gebruik

Mensen zullen zelf de 1^e stappen moeten zetten naar een Odensehuis en de ervaring elders leert dat dit tijd neemt. Soms worden zij hierbij geholpen door een professional of vrijwilliger die bij hen thuis komt. Voor de initiatiefnemers betekent dat onder meer bekendheid genereren en het project tot de verbeelding laten spreken. Dat kan het beste in een persoonlijk contact.

Wij organiseren daarom bijeenkomsten voor maatschappelijke en zorgorganisaties (van huisartsen tot zorginstellingen), voor ouderen en voor mensen met beginnende dementie. Via hen wordt het bestaan van een Odensehuis breed uitgedragen en neemt de bekendheid geleidelijk aan toe.

Er zullen extra inspanningen worden gedaan om jonge mensen met dementie en mensen met een niet-lokale c.q. regionale afkomst te bereiken.

Samenvattend concluderen wij uit eigen waarnemingen, een kleine marktverkenning in Meppel e.o. en uit ervaringen in Odensehuizen elders in Nederland, dat de behoefte aan een concept Odensehuis groot is. In bijlage 2. 'Marktverkenning' wordt dat toegelicht.

Verwachte bezoekersaantallen

In de regio Zuidwest Drenthe leven ruim 165.000 mensen, waarvan ruim 1/5 deel ofwel ruim 33.000 in de gemeente Meppel. Daarvan zijn nu ruim 580 geïndiceerd voor dementie, een aantal dat zich op langere termijn (ruim vijftien jaar dus tot 2035) minimaal zal verdubbelen (tot zeker 1.200).

Voor mensen met dementie in Meppel e.o. woont circa 70% nog thuis en is potentiële deelname aan een Odensehuis aanwezig. De ruimte van het Odensehuis zal echter beperkt zijn en verwacht wordt dat in 1^e instantie in potentie 50 belangstellende deelnemers aan de orde kunnen zijn.

De ervaringen van Odensehuizen elders laten een aanlooptijd zien van anderhalf tot twee jaar. Mensen hebben de tijd nodig om de weg naar een, als een toekomstig Odensehuis, te vinden en vertrouwd te raken met de plek en met andere deelnemers.

Verwijzers hebben de tijd nodig om te weten wie we zijn en erop te vertrouwen dat hun cliënten of patiënten in goede handen zijn bij Odensehuis Zuidwest Drenthe.

Daarom gaan we uit van een groeimodel. Dat betekent dat vanaf januari 2020, bijna 1 jaar na de in gebruik name, de gewenste capaciteit wordt bereikt. Deze zal bestaan uit een uniek aantal deelnemers per jaar van 25 mensen met beginnende dementie, die gemiddeld 3½ keer per week komen, en een uniek aantal deelnemers per jaar van 20 naasten, die gemiddeld 1,5 keer per week komen. Dit brengt het totaal aantal keer voor activiteiten in 2019 op zo'n ruim 6.000.

Ook verwachten we gemiddeld 100 unieke bezoekers per jaar die gemiddeld 2 keer alleen gebruik maken van onze informatie-, voorlichting- en adviesfunctie en de lezingen. Dit zijn 200 bezoeken p.j.

Hoe frequent mensen zullen komen als ze zich thuis voelen valt op dit moment nog niet aan te geven. Wel zien we in andere Odensehuizen, dat er een kerngroep ontstaat van deelnemers die bijna dagelijks komt.

Voor de financiering geldt generiek dat:

"de afstemming van financiering en huisvesting nauw met elkaar zijn verweven".

Zo stellen fondsen cofinancieringen als eis en een optie op een pand. Het is spannend om de gok te wagen en een passend (gedeelte van een) pand in Meppel te gaan huren zolang de fondsen geen toezeggingen doen en op elkaar wachten tot het 1^e schaap over de dam is!"

Een Odensehuis in Meppel (op basis van Groningen en Assen)	2019	2020	2021
Openstelling			
Dagdelen per week (dagdeel = 3uur)	06	08	08
Uren per dag	06	06	06
Uren per week	18	24	24
Weken per jaar	50	50	50
Unieke deelnemers per jaar			
Mensen met dementie (activiteit)	20	25	30
Naasten (activiteit)	15	20	25
Alleen informatie of lezing	50	100	150
Gemiddeld aantal keren gebruik			
Mensen met dementie per week/wk	2½	3½	3½
Naasten per week/wk	1½	1½	1½
Alleen informatie of lezing /jr	2	2	2
Aantal bezoeken per jaar			
Mensen met dementie (activiteit)	2.500	4.375	5.250
Naasten (activiteit)	1.125	1.500	1.875
Alleen informatie of lezing	100	200	300
Totaal aantal bezoeken per jaar	3.725	6.075	7.425

5. DRAAGVLAK

Er is behoefte aan een levensinvulling zoals dat bij Odensehuizen gestalte krijgt: bij (een vermoeden van) beginnende dementie vanuit eigen kracht je zelfstandigheid en betekenis in de samenleving op je eigen wijze vorm geven, waardoor je zo lang en zo goed mogelijk thuis kunt blijven wonen.

Een Odensehuis spreekt je aan op wat je kunt en heb je een taak, verantwoordelijkheid, in de organisatie. Je vindt er mensen, die in dezelfde situatie zitten als jij zelf, dus je wordt begrepen en hoeft geen schijn op te houden. Naast het vinden van een nieuwe balans horen ontspanning, gezelligheid en mooie activiteiten samen ondernemen ook bij het leven.

Om een beeld te krijgen van het draagvlak onder potentiële deelnemers en doorverwijzers in Meppel hebben wij enerzijds een geringe eigen marktverkenning gehouden en anderzijds gebruik gemaakt van het Spiegelrapport Dementiemonitor Mantelzorg 2013-2014 van Alzheimer Nederland en NIVEL. In bijlage 2 zijn de resultaten weergegeven. Ook is als bijlage 3 een aanbeveling opgenomen voor Odensehuis Meppel door Alzheimer Nederland, gericht aan de betrokken gemeenten.

Meppelers dragen deze initiatieven een warm hart toe, omdat het gebaseerd is op de behoeften van mensen met dementie en mantelzorgers, die de medewerkers in de praktijk tegenkomen. Als we naar bestaande Odensehuizen kijken, die als burgerinitiatief gestart zijn, dan is een forse stijging in het aantal deelnemers te zien. 'Amsterdam' initieert nu zelfs in andere deelgemeenten een Odensehuis. Maar ook in Drenthe en Kop van Overijssel ontstaan vergelijkbare initiatieven (o.a. in Assen).

6. ORGANISATIE, WERKWIJZE EN SAMENWERKINGEN

Organisatie, structuuropbouw

We hebben enkele Odensehuizen in Nederland bezocht en er is veel voorbereidend werk verricht. In 2018 zoeken we als initiatiefnemers samenwerkingspartners om het draagvlak vanuit burgers en maatschappelijke organisaties te verbreden. Bestaande welzijnsorganisaties horen daar zeker ook bij.

Wij ervaren vanuit de burgers ruimhartig ondersteuning bij ons netwerk in opbouw, die faciliterend werkt en is afgestemd op de behoefte en vraag van met name ouderen. Zo wordt er nu gewerkt met een stappen plan. Hierbij zijn onderstaande aspecten van belang:

- Een Odensehuis valt niet binnen het zorgstelsel en dient laagdrempelig te zijn. Er is géén indicatie of diagnose nodig om binnen te komen en mee te mogen doen;
- De dossiervorming is minimaal, slechts de echt benodigde persoonlijke gegevens van deelnemers, adres, leeftijd, telefoonnummer directe verwanten en een mogelijke ziekte die moet worden onderkend bij deelname aan de activiteiten;
- Binnen de openingstijden kunnen deelnemers in- en binnen lopen, zo vaak en hoe lang hij/zij dit zelf wil c.q. wenst. Het kan dan gaan om een kopje koffie/thee, gezelligheid, goed gesprek, uitwisseling van ervaringen, informatie over dementie, deelname (groeps-)activiteiten, om stoom af te blazen, er thuis even tussenuit te zijn, of gewoon om er te zijn;
- De aangeboden activiteiten richten zich op het ontdekken van (soms nieuwe) eigen mogelijkheden en nog beschikbare kwaliteiten te benutten⁴
- Er wordt voorlichting gegeven worden aan bewoners, familie/vrienden, vrijwilligers en professionals
- Het activiteitenaanbod vindt plaats in afstemming en overleg met alle betrokkenen;.

De onafhankelijke positie van een Odensehuis, los van de dienstverlening en zorgsector, is van belang om de eigen regie en kracht van de deelnemers te garanderen.

Goede (keten) samenwerking met partners in de zorg- en dienstverlening en met aanverwante maatschappelijke organisaties in de dementiezorg is daarbij nodig. Het gaat daarbij om onder meer regionaal acterende welzijns- en zorgorganisaties (inclusief buurtteams en thuiszorg), steunpunten van mantelzorg, ouderenorganisaties, bezoeken diensten, wijkverpleegkundigen en casemanagers dementiezorg, praktijkondersteuners van huisartsenposten, geheugenpoli's en anderen.

In de samenwerking met de organisaties wordt ook gelet op culturele achtergrondverschillen.

Initiatiefgroep

Ook zijn en worden nog veel gesprekken gevoerd met geïnteresseerde naasten en met mensen van verschillende belangenorganisaties, maatschappelijke instellingen en met de Gemeenten. Dit leidde in de zomerperiode 2018 tot de oprichting van de initiatiefgroep Stichting Odensehuis Meppel en Steenwijk, een gemêleerd gezelschap. Zij hebben de opdracht op zich genomen Odensehuizen in beide provinciale kernen te realiseren. De leden van de initiatiefgroep zijn in werkgroepen concreet aan de slag gegaan. De werkgroepen zijn:

- Beleid en financiën
- PR, communicatie en marketing
- Huisvesting
- Werving deelnemers en vrijwilligers

Elke werkgroep heeft een opdracht mee, verwoord in de startdocumenten.

- De werkgroep Beleid en financiën draagt de verantwoording over de algehele lijn, stelt het beleid op en de begroting met het financieringsplan, regelt de fondsenwerving en stelt het bestuur samen. Er zijn gesprekken met de gemeente gevoerd, die niet hebben mogen leiden tot het onderschrijven van het concept van beide Odensehuizen.
- De werkgroep PR, communicatie en marketing zet een communicatieplan op en ontwikkelt materiaal waarmee de Odensehuizen bekend gemaakt worden. Zo is er inmiddels een algemene flyer uitgebracht, die subsidieverzoeken vergezelt en bij netwerkcontacten uitgedeeld kan worden.
- De werkgroep Huisvesting is aan de hand van het plan van eisen naar geschikte locaties in nabij het centrum van Meppel aan de slag gegaan.

- *De werkgroep Werving deelnemers en vrijwilligers* heeft inmiddels enkele documenten opgesteld t.b.v. het vrijwilligersbeleid. Vanaf mei 2018 gaat de werkgroep op pad om diverse netwerken en samenwerkingspartners te informeren over het (toekomstig) bestaan van beide Odensehuizen en werft ze daarbij vrijwilligers. Er zijn 20 vrijwilligers / gastvrouwen- en mannen nodig om een Odensehuis gedurende zeker 4 dagen per week van voldoende ondersteuning te voorzien. Ook zullen vrijwilligers met een speciale deskundigheid voor activiteiten geworven worden. Deelnemers worden benaderd door tussenkomst van praktijkondersteuners, huisartsen, casemanagers e.a. die vanuit hun organisatie met mensen met (een vermoeden van) beginnende dementie en hun naasten in aanraking komen. De werkgroep formeert een deelnemersgroep, de denktank, die als advies- en klankbordgroep fungeert tijdens de initiatieffase, bijvoorbeeld bij de inrichting van een pand.

De werkgroepen komen afzonderlijk bijeen en hebben een plan de campagne opgesteld. Wanneer het nodig is komt de gehele initiatiefgroep bijeen. Totdat de deuren van een Odensehuis in Meppel open gaan blijft de initiatiefgroep met de werkgroepen in functie. Dan vindt overdracht plaats aan de coördinator. Tegen die tijd is er een nieuwe situatie ontstaan, waaruit blijkt wat er in een Odensehuis nodig is en welke rol de betrokkenen daarin willen vervullen. Te denken valt aan een klankbordgroep, die als inspiratiebron de deelnemersorganisatie voedt.

Het opzetten van een organisatie die een groot beroep doet op het zelf-organiserend vermogen van deelnemers vereist dat zij vorm kunnen geven aan de invulling en inrichting van het Odensehuis. De ontwikkeling van een Odensehuis vindt meestal op een organische manier plaats. Vooraf staat niet precies vast hoe het resultaat er uit zal zien, hoeveel en welke activiteiten tot ontwikkeling komen en hoeveel mensen er zullen deelnemen. Het vormt zich en groeit gaandeweg. Niet de gestelde doelen vooraf, maar het principiële werken is kenmerkend voor onze beide Odensehuizen.

We maken dankbaar gebruik van de kennis, ervaring en middelen van andere Odensehuizen, die als burgerinitiatief gestart zijn. Amsterdam, Groningen en Utrecht zijn goede voorbeelden met wie we veel overleggen. Maar ook met de andere bestaande Odensehuizen, al dan niet ook verkerend in de initiatieffase van een inloophuis, delen we bereidwillig wederzijdse kennis.

Het lukte ons om in een halfjaar tijd draagvlak te creëren, maar de belangrijkste uitdaging van de initiatiefgroep is nu, 2^e kwartaal 2018, om verschillende partijen bij elkaar te brengen en er een gezamenlijke onderneming van te maken. Enthousiasme, creativiteit en een lange adem zijn van belang om dit initiatief te verwezenlijken.

Bestuurlijk vormgeving

Als rechtspersoon is op 21 november 2018 de Stichting Odensehuis Zuidwest Drenthe statutair gevestigd te Meppel, in het leven geroepen en het eerste bestuur van aangetreden. Het bestuur heeft de eind-verantwoordelijke en is feitelijk opdrachtgever aan de initiatiefgroep en de medewerkers. De rol van het bestuur ligt in de voorwaardenscheppende sfeer.

Samenstelling van de diverse organen.

Adviesraad

Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de initiatiefgroep en het stichtingsbestuur, en fungeert als mede-inspirator. De Adviesraad wordt nog verder uitgebreid

Bestuur

Heeft de eindverantwoordelijkheid van de stichting

Het bestuur wordt gevormd door twee personen, waarbij het 3^e lid in beeld is om te kunnen voldoen aan de fiscale ANBI – richtlijnen van de Belastingdienst.

Leden Initiatiefgroep

Realiseert het initiatief van plan tot werkelijkheid, i.s.m. de 3 kwartiermakers.

- Dineke Rutten
- Petra Sieben
- Janet van Veen

- Berend lever
- Henk Broeke
- Henk van Looy
- Hedzer van Houten
- Eric Grotens

De initiatiefgroep wordt nog steeds uitgebreid met mensen die het Odensehuis mee willen ontwikkelen, zowel met burgers/deelnemers als professionals vanuit het netwerk.

Kwartier maken

Om het initiatief vlot te trekken zullen de (tijdelijke) bestuurders, als kwartiermakers fungeren die belast zijn met de realisatie van het Odensehuis. Het gaat om een tijdelijke inzet van maximaal 1 jaar. De kwartiermakers zullen op verschillende niveaus actief zijn: beleidsmatig, strategisch, bestuurlijk en gelijktijdig praktisch en operationeel. Hij/zij ondersteunt de initiatiefgroep met al het voorkomend werk. De opdracht omvat het vergroten van het draagvlak, ontwikkelen van een netwerk, externe contacten onderhouden en het verder geschikt maken van gekozen locaties. De kwartiermaker overlegt en werkt samen met de werkgroepen van de initiatiefgroep en met het bestuur, waaraan hij/zij verantwoording aflegt. In het functieprofiel voor kwartiermaker zijn de taken nader omschreven.

Openstelling

We streven ernaar de deuren van een Odensehuis begin 2019 vijf dagdelen per week van 10:00 – 16:00 uur te kunnen openen. Eind 2019 zal geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden. Ook wordt in het voorjaar 2019 gekeken of de openingstijden verruimd kunnen worden naar meer dagdelen, zodat doordeweeks werkende familieleden mee kunnen komen naar een Odensehuis.

Betaalde krachten en vrijwilligers

Om de continuïteit en stabiliteit van de organisatie te waarborgen, de deelnemers te faciliteren en de vrijwilligers te begeleiden zullen vanaf het opengaan van het Odensehuis een bestuurlijke beroepskracht aangesteld worden met in totaal 1 fte. Zij legt verantwoording af aan de toezichthouders van de stichting. Zij is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en ook verantwoordelijk voor de samenwerkingsprojecten, zoals een dementievriendelijke wijk, buurttuin en onderzoeksprojecten. De CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening met salarisschaal 8 of 9 is van toepassing. Een accountant zal de administratie van personele zaken voor zijn rekening te nemen, zodat het bestuur zich kan toeleggen op inhoudelijke zaken.

Toegewijde vrijwilligers zijn goud waard voor onze Odensehuizen. Dat willen wij tot uitdrukking brengen in een geringe maandelijkse vrijwilligersvergoeding, tevens onkostenvergoeding, van € 50 bij een ureninzet van minimaal 3 dagdelen. Naast enige (ervarings-) kennis over dementie is voor vrijwilligers de menselijke maat bepalend voor deelname.

Vrijwilligers worden aangenomen en aangestuurd door de coördinator. Zij vervullen in verschillende functies een belangrijke rol binnen het Odensehuis, bijvoorbeeld bij de begeleiding van deelnemers en als 1^e contactpersoon. Alle vrijwilligers volgen een korte cursus, waarbij het accent ligt op de eigen attitude, bejegening, werkwijze in een Odensehuis en inzichten in dementie. Ten behoeve van het vrijwilligersbeleid zijn diverse documenten opgesteld, waaronder de vrijwilligersovereenkomst.

Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.

In Meppel en Steenwijk zijn gelukkig al een aantal activiteiten opgestart voor onder meer de doelgroep “dementerenden”, zoals buurtkamers, het alzheimer café, de dementheek en het mantelzorg café.

Er is er al contact geweest met de regiocampus voor een (structurele) ondersteuning van het Odensehuis. Verder wordt gekeken of scholengemeenschap Deltion uit Zwolle, daarin ook een toegevoegde waarde ziet voor haar studenten (studierichting “toegepaste Gerontologie”). Als deze onderwijspartijen deel kunnen uit maken willen we onze initiatieven in Meppel en Steenwijk, dan hebben we jonge en oudere generaties met elkaar verbonden. De haalbaarheidspuzzel nadert daardoor sneller zijn voltooiing.

Als betrokkenen samen een positieve opstelling kiezen, kunnen onze Odensehuizen een mooi voorportaal zijn voor diverse regionale zorgpartijen (de zorgcombinaties Noorderboog en Oude & Nieuwe Land). Ons Odensehuis gaat vanuit dit perspectief, ook in gesprek met andere omliggende gemeenten in de regio Zuid – West Drenthe.

7. HUISVESTING

De werkgroep Huisvesting werkt het inhuizen op de gekozen locaties verder uit. Ons Odensehuis in Meppel zal als vervangend '(t)huis' voor velen fungeren. Eigentijdse onderkomens zijn essentieel voor het thuisgevoel. Dat schept herkenning met thuis, veiligheid en vertrouwen.

De inrichting van ons Odensehuis gaat qua sfeer en uitstraling uit, van een gevoel van veiligheid en huiselijkheid. Prettige ruimten waar men elkaar ontmoet, ervaringen uitwisselt, lief en leed deelt, elkaar ondersteunt, elkaar praktische tips en informatie geeft. De wanden kunnen voorzien zijn van geluiddempend materiaal. Zelfgemaakte creaties kunnen de muren versieren. Zo maakt men zich de plek eigen. De inrichting is zodanig dat ook incidentele bezoekers zich welkom voelen. Zo kunnen ze meegaan in 'de stroom van het moment' en werkt hun aanwezigheid niet verstorend. Het is evenwel louter richtinggevend voor de keuze van kleurstelling, meubilair, kasten, gebruiksvoorwerpen, etc.

Pieter Brink van B+O- architecten wordt ingeschakeld voor adviezen om het huis smaakvol en met de benodigde trucs in te richten, zoals een geluiddempende wandbekleding.

Ons Odensehuis bestaat uit een klein kantoortje voor de medewerkers, een grote ruimte met eettafel en een afsplitsbare activiteitenruimte. We denken met 10 bezoekers te beginnen, maar verwachten ook dat dit aantal snel groeit. Bij de start zijn we 5 dagdelen per week open, in de tijdspanne van 10.00 tot 16.00 uur. Elk dagdeel heeft een eigen activiteit, wat varieert van wandelen 's morgens tot schilderen, muziek maken en inloop voor mantelzorgers 's middags. Tussen de middag wordt gezamenlijk gegeten met de aanwezige bezoekers, meestal brood, maar 2x per week wordt er samen met bezoekers gekookt.

In het programma van eisen voor de huisvesting gaan we ervan uit dat circa 30 deelnemers tegelijk aanwezig kunnen zijn, dit brengt de capaciteit met ondersteuning op 60 mensen in totaal. De ruimten moeten goed bereikbaar, herkenbaar en makkelijk toegankelijke zijn en een eigen ingang met hal hebben. De 'huiskamer' heeft ruim voldoende daglicht en is splitsbaar voor kleinere activiteiten.

De inrichting voorziet in meerdere bankstellen / ruststoelen. Ook is er een kamer beschikbaar waar mensen zich kunnen terugtrekken en daarnaast ook goede (rolstoel)toegankelijke toiletten. Tenslotte is enige ruimte nodig voor een werkkast en voor opbergruimte.

Verder is er buitenruimte beschikbaar, waar je gemakkelijk naar buiten kunt lopen. De locatie moet gemakkelijk bereikbaar zijn met openbaar vervoer, voldoende parkeermogelijkheid hebben. Alle ruimten bevinden zich op de begane grond.

Onze bezoekers worden via onder meer regionale ziekenhuizen (afdeling geriatrie) en zorginstellingen, Humanitas, het Alzheimercafé e.d. op het bestaan van Odensehuis Zuidwest Drenthe geattendeerd.

Uiteraard verzorgen de kwartiermakers ook regelmatig een praatje om het Odensehuis onder de aandacht te brengen. Ook willen we nauw samenwerken met een aantal lokale opleidingen (zoals Stad & Esch en/of Deltion). Studenten moeten immers voor hun studie regelmatig (stage-) projecten doen, waardoor er leuke wederzijdse initiatieven kunnen ontstaan.

Ons Odensehuis kent eigen bijdragen, in lijn met gebruikelijke bedragen bij andere Odensehuizen. De eigen bijdrage bedraagt € 50,- per persoon per maand. Een echtpaar of navenante samenlevers betalen € 75,- per maand. Indien mensen die de eigen bijdrage niet kunnen betalen stoppen, kan men of de verwanten een klein bedrag in een spaarpot doen. Daarbij geldt dat aangeboden tripjes/uitjes, door de deelnemers zelf moeten worden voldaan.

8. FASERING EN PLANNING

Initiatieffase 3^e kwartaal 2018

Het initiatief komt van plan tot organisatie

- 1.1 Oprichten initiatiefgroep. Doel: draagvlak creëren en mensen (burgers en vertegenwoordigers van organisaties) bereid vinden om OM op te zetten.
- 1.2 Werkgroepen formeren uit leden initiatiefgroep. Doel: efficiënte en effectieve werkwijze om specifieke taken uit te voeren ter voorbereiding van opstart OM. Werkgroepen:
 - a. werkgroep Beleid en organisatie, waaronder financiering en fondsenwerving;
 - b. werkgroep PR en communicatie;
 - c. werkgroep Werving deelnemers- en vrijwilligersorganisatie;
 - d. Werkgroep Huisvesting, waaronder vinden van een pand, verbouwing en inrichting.
- 1.3 Aantrekken eerste startkapitaal.
- 1.4 Voeren van gesprekken met partijen, die voor OM van belang zijn, waaronder partijen, die de WMO uitvoeren. Doel: OM bekend maken, commitment vragen, netwerk opbouwen.
- 1.5 Haalbaarheidsonderzoek uitvoeren. Doel: draagvlak vinden.
- 1.6 Ondernemingsplan opstellen, incl. investerings- en exploitatiebegroting.
- 1.7 Kwartiermaker aanstellen.
- 1.8 Bestuur samenstellen, stichting oprichten, inschrijving KvK en bankrekening openen.
- 1.9 Tijdelijke locatie zoeken, waar overleg gevoerd kan worden en informatiebijeenkomsten gehouden kunnen worden

Resultaat september 2018

Vaststellen ondernemingsplan

Ontwikkelfase 4^e kwartaal 2018

Ideeën en acties uit de initiatieffase worden verder uitgewerkt

- 2.1 Flyer en brochure opstellen en verspreiden.
- 2.2 Locatie verbeteren.
- 2.3 Werkgroepen brengen (tussentijds) aan bestuur verslag uit van resultaten.
- 2.4 Werkgroep Activiteiten formeren, die zich richt op een programma-aanbod.
- 2.5 Financiering aanvragen voor investerings- en exploitatiebegroting
- 2.6 Vrijwilligersbeleid opstellen.
- 2.7 Fondsenwerver en kwartiermaker aanstellen
- 2.8 Zo nodig: verbouwen, opknappen pand.
- 2.9 Deelnemers en vrijwilligers werven.
- 2.10 Advies- en inspiratieraad en Comité van Aanbeveling samenstellen.
- 2.11 Huisregels opstellen.
- 2.12 Inrichten pand.
- 2.13 Opening voorbereiden.
- 2.14 Werkplan en begroting opstellen voor het eerste jaar, 2018.
- 2.15 Bestuur stelt medewerkers aan
- 2.16 Boekhoudsysteem installeren
- 2.17 Verdienmodel vaststellen voor toekomstige financiering

Resultaat december 2018

Odensehuis is gereed voor openstelling

Uitvoeringsfase 1^e halfjaar 2019

De deuren zijn open op werkdagen 10-16 uur

- 3.1 Jaarverslag 2018 opstellen
- 3.2 Deelnemers- en vrijwilligersgroep opzetten voor operationele zaken
- 3.3 Inspiratiegroep oprichten (Adviesraad), die inhoudelijke themapunten bespreekt
- 3.4 Organisatiestructuur en verwacht aantal deelnemers evalueren, bijstellen
- 3.5 Projecten initiëren
- 3.6 Subsidienten, fondsen, sponsors verantwoording afleggen
- 3.7 Financiering 2019 regelen
- 3.8 PR en marketingplan

Resultaat juli 2019

Definitieve organisatie & financiering rond

Consolidatiefase vanaf oktober 2019

Er is stabiele organisatie, die zichzelf deels kan financieren, aangevuld met gelden uit WMO

* De datering is niet geheel correct door de vertraging die er is ontstaan. Het overzicht geeft wel juist de te nemen stappen aan.

9. BEGROTING EN FINANCIERING

De bestaande Odensehuizen in Nederland zijn met name tot stand gekomen dankzij financiering van fondsen. Dit betrof de investeringskosten en de eerste drie jaar van de exploitatiekosten. Een enkele keer ontving een Odensehuis projectgelden van overheidsinstanties en particulier geld (donaties). Ook is de aanvraag van twee Odensehuizen op innovatiegelden van een zorgverzekeraar gehonoreerd. De eerstvolgende stap na het goedkeuren van het ondernemingsplan is te zorgen dat er financiële middelen beschikbaar komen voor de investeringskosten en het 1^e exploitatiejaar. De initiatiefgroep (werkgroep beleid en financiën) zal de in gang gezette fondsenwerving op zich nemen. Naast fondsen zullen ook subsidies bij de Gemeenten en Provincies aangevraagd worden en bij zorgverzekeraars, w.o. Menzis, vanuit de innovatiegelden. In gesprek met de gemeenten is gezegd dat de gemeenten Odensehuizen onderschrijven,

In 1^e instantie zullen de verzoeken betrekking hebben op de investeringsbegroting en het 1^e jaar van de exploitatiebegroting, later gevolgd door een aanvragen voor het 2^e exploitatiejaar worden gericht aan de constructieve maatschappelijke organisaties. De eerste 3 jaren zijn de aanloopjaren en verwachten we, evenals de Odensehuizen vóór ons, voornamelijk met bijdragen van fondsen uit startfinanciering voor nieuwe projecten te dekken en in onze situatie dus ook zonder een klein deel uit overheidssubsidies (Gemeente en Provincie).

Financiering van exploitatiekosten vanaf 2019

Na de uitvoeringsfase zullen de kosten door eigen bijdragen van deelnemers, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, bedrijven en particuliere donaties gedragen moeten worden.

➤ Bijdragen van deelnemers

Van deelnemers wordt een eigen bijdrage in de activiteitenkosten gevraagd van € 50 per persoon per maand. Voor een partnerschap is dit € 75,- per maand.

➤ Bijdragen van de Gemeente

Het bezoeken van een Odensehuis maakt het mogelijk dat mensen met dementie langer thuis kunnen wonen en dat hun naasten kunnen 'bijtanken', waardoor zij de zorg voor hun dierbare langer aan kunnen. De kosten in de zorgsector zijn lager als mensen langer thuis wonen dan bij een opname in een zorginstelling. Een Odensehuis draagt daarmee -dankzij de naasten die op de been blijven en de vele vrijwilligers- op een goedkope wijze bij aan het overheidsbeleid van de participatiesamenleving. Stichting Odensehuis Meppel en Steenwijkerland creëert in beide gemeenten in en rond Meppel mede een mogelijkheid om de WMO-doelstellingen beter te kunnen halen..

➤ **Bijdragen van zorgverzekeraars en zorgaanbieders**

De samenwerking van onze Odensehuizen met zorginstellingen biedt hen een signaalfunctie in een levensfase, die bij zorginstellingen niet in beeld is. Door samenwerking weten de instellingen waaraan men behoefte heeft wanneer een opname onoverkomelijk is en kunnen zij daarop anticiperen. In de exploitatiebegroting is opgenomen dat zorgverzekeraars vanaf 2019 gaan jaarlijks bijdragen aan onze Odensehuizen. Dat geeft hen de tijd om vertrouwd te raken met het concept.

Met een bijdrage geven zij het belang aan van Odensehuis Meppel en Steenwijkerland als 0de lijn in relatie tot de zorg verderop in de keten. Een dergelijke financiële relatie tussen zorgverzekeraar en een Odensehuis bestaat al bij Odensehuizen.

Een financiële relatie tussen Odensehuis en zorgaanbieders bestaat al in meerdere plaatsen

➤ **Overige financiering op termijn**

De overige financiering voor 2019 zal uit sponsoring van bedrijven, de zorgverzekeraars en donaties moeten komen. Onze Odensehuizen werken aan een verdienmodel, waarbij ieder Odensehuis, met behoud van haar identiteit, financieel ingebed raakt in de bestaande wettelijke regelingen voor het langer thuis kunnen wonen van mensen met (beginnende) dementie. In het wetstelsel zou dit vallen onder de noemers 'begeleiding' en 'verzorging'. We streven ernaar ieder Odensehuis na 2½ jaar financieel onafhankelijk van fondsen te krijgen. Dit zal mogelijk nog een jaar extra tijd vragen. In het overgangsjaar 2019 zullen we nog niet volledig vrij van de steun van fondsen zijn.

Nr.	Indicatieve raming benodigde investeringen (gebaseerd op gegevens van Odensehuis Groningen en Assen)	Geraamd budget
01.	<u>Startkosten stichting:</u> ▪ Oprichting ▪ PR- en communicatiemateriaal (incl. website) ▪ Reclame – uitingen rond huisvesting ▪ Campagne- en informatieavonden ▪ Algemene organisatiekosten ▪ Opbouw deelnemer- en vrijwilligersorganisatie ▪ Opening Totale startkosten	750 1.000 250 2.000 1.000 1.000 1.500 7.000
02.	<u>Inrichting en informatie:</u> ▪ PC & laptop, tv, telefoons en ICT – items ▪ Boeken en informatie- voorzieningen ▪ Verbouwingsitems Totale inrichtingskosten	6.500 500 6.000 13.000
03.	<u>Personele kosten</u> ▪ Kwartiermakers, 164 uur x € 40,- ▪ Fondsenwerving, 36 uur x € 40,- ▪ Basis cursus vrijwilligers Totale personele kosten voorbereidingsinitiatief	6.560 1.440 2.000 10.000
	<u>Inventaris op basis z.g.a.n.:</u> ▪ Algemene inrichting ▪ Kantoorruimte ▪ Huiskamer en creatieve ruimte ▪ Speekkamer(s) ▪ Ondersteunende ruimten (toilet, keuken) ▪ Hal en buitenruimten en onvoorzien Totale investeringskosten (zonder ICT)	2.500 1.500 6.000 1.500 1.500 2.000 15.000
05.	Totale investeringskosten met verbouwingsingreep	45.000

De financiering van deze investeringen ad € 45.000 kan als volgt worden gedekt.

Nr.	Dekking en financieringsplan investeringen	Budgetten
01.	Aandeel uit eigen bijdragen deelnemers	2.000
02.	Bijdragen en ondersteuning van lokale maatschappelijke partijen	8.000
03.	Bijdragen uit bancaire fondsen	15.000
04.	Bijdragen uit diverse landelijke fondsen	10.000
05.	Innovatiegelden zorg	10.000
06.	Globale en totale financieringsdekking investeringen	45.000

Nr.	Begroting uitgaven per Odensehuis	2019	2020	2021
01.	<u>Personele kosten:</u> - Medewerkers (1 fte), parttime verdeeld - Sociale en pensioenlasten - Personele verzekeringen - Detacheringen & inleen	38.000 10.000 500 <u>1.500</u> 50.000	52.500 15.000 500 <u>2.000</u> 70.000	54.500 15.500 1.000 <u>2.000</u> 73.000
02.	<u>Kosten vrijwilligers en bestuur:</u> - Vrijwilligersvergoedingen - Verklaringen omtrent gedrag (VOG) - Bestuur- en vergaderkosten - Kosten bijeenkomsten en relatie	6.500 1.000 1.250 <u>1.250</u> 9.000	9.000 1.000 3.250 <u>1.250</u> 15.000	10.000 500 3.250 <u>1.250</u> 15.000
03.	<u>Huisvestingskosten:</u> - Huur en bijkomende vaste kosten - Bijkomende diensten en services - Reparatie en onderhoud	11.500 2.000 500 <u>14.000</u>	12.000 2.250 750 <u>15.000</u>	12.500 2.750 750 <u>16.000</u>
04.	<u>Kosten van activiteiten:</u> - Activiteit kosten freelance en materiaal - Eigen kosten uitstapjes begeleiding - Consumpties, koffie/thee e.d. - Kosten lezingen e.d.	5.750 750 1.750 <u>750</u> 9.000	8.500 1.000 2.250 <u>1.250</u> 13.000	8.500 1.000 2.750 <u>1.750</u> 14.000
05.	<u>Kantoorkosten:</u> - Kantoorbenodigdheden - Porti en drukwerk - ICT – gebruikerskosten - Accountant- en administratiekosten	1.000 500 750 <u>2.750</u> 5.000	1.500 500 750 <u>2.250</u> 5.000	1.500 500 1.250 <u>2.750</u> 6.000
06.	<u>Algemene bedrijfskosten:</u> - Contributie- en netwerkkosten - Communicatie, marketing en PR - Bancaire en verzekeringskosten - Kleine aanschaffingen en onvoorzien	1.000 1.500 750 <u>2.750</u> 6.000	1.500 2.000 750 <u>2.750</u> 7.000	2.000 2.000 750 <u>3.250</u> 8.000
07.	Totale exploitatiekosten per jaar	93.000	125.000	132.000

Het streven is gericht op het dekken van de jaarlijkse exploitatiekosten op de volgende wijze.

Nr.	Dekking exploitatie Odensehuis	2019	2020	2021
01.	Eigen bijdragen deelnemers	11.000	13.500	15.000
02.	Donaties, sponsering, crowdfunding, Rotary e.d.	10.000	12.500	14.500
03.	Zorginnovatiegelden en gemeentelijke fondsen	49.000	75.000	75.000
04.	Maatschappelijke fondsen en funding	15.000	10.000	12.500
05.	Bancaire en culturele fondsen	8.000	14.000	15.000
06.	Dekking exploitatiebegroting	93.000	125.000	132.000